

Странџански билни чај добио Заштићену ознаку порекла

Автор(и): Растителна защита
Дата: 05.06.2025 Брой: 6/2025

Dana 3. juna 2025. godine, Evropska komisija je zvanično upisala "Strandžanski biljni čaj" u Registar geografskih oznaka Evropske unije (EU). Ovo je učinjeno objavljivanjem Izvršne uredbe u Službenom glasniku EU, kojom je ime dobilo status Zaštićene oznake porekla (ZOP). Inicijativu za registraciju pokrenula je grupa proizvođača "DAR-3 SS – DZZD", koja je podnela zahtev Ministarstvu poljoprivrede i hrane u aprilu 2021. godine.

"Strandžanski biljni čaj" – bezcenjeno zelje

Strandžanski čaj je endemska vrsta – vrsta koja se u Bugarskoj javlja samo u Strandži, u jugoistočnoj Bugarskoj. Njegov uzgoj je u potpunosti ručan i prati tradicionalne prakse prilagođene jedinstvenim krečnjačkim zemljištima u regionu.

Biljni čaj se proizvodi od listova i cvetova biljke iz roda *Sideritis* (porodica *Lamiaceae*). Gajenje se mora obavljati samo na površinama sa pogodnom ekspozicijom i tipom zemljišta (alkalna zemljišta, koja takođe mogu biti oko krečnjačkih stena), što je bliže moguće florističkim karakteristikama prirodnih staništa biljaka iz roda *Sideritis*. Takve površine se nalaze na teritoriji pet opština u Strandži: Malko Trново, Primorsko, Sozopolj, Sredecа i Careva. Proizvod se odlikuje karakterističnim blago slatkim ukusom, delikatnim aromatičnim buketom i visokim sadržajem antioksidanasa i fenolnih jedinjenja. Berba se vrši od juna do avgusta.

Čaj se koristi ne samo kao piće, već i kao prirodni lek sa dokazanim antibakterijskim i antivirusnim svojstvima. Čaj ima karakterističnu aromu koja kombinuje metvicu, cvet lipe i note sušenog voća, i poseduje visoku antioksidativnu aktivnost.

Za opšte jačanje organizma, potrebna su vam jedna ili dve fino slomljene biljne stabljike, prelivene sa 500 ml ključale vode. Ostavi se da se dinja na slaboj vatri 5 minuta. Po želji, može se konzumirati topao ili hladan sa dodatkom soka od limuna ili kašičicom meda.

Zaštićena oznaka porekla (ZOP)

Tako, ovaj čaj, jedinstven za Bugarsku, postaje deo evropskog registra zaštićenih poljoprivrednih proizvoda. ZOP štiti imena određenih proizvoda kako bi se promovisale njihove specifične karakteristike, povezane sa njihovim geografskim poreklom i tradicionalnim znanjem korišćenim u njihovoj proizvodnji. Zahvaljujući priznavanju geografskih oznaka, potrošači mogu imati poverenje da su određeni proizvodi visokog kvaliteta, a proizvođači mogu uspešnije plasirati svoje proizvode na tržište.

Registracija u okviru evropskih shema kvaliteta doprinosi očuvanju bugarske kulinarske i kulturne baštine, zaštiti životne sredine i biodiverziteta, održivom razvoju ruralnih područja i povećanju tržišne vrednosti i prepoznatljivosti proizvoda putem evropske oznake.

Uključivanjem "Strandžanskog biljnog čaja" u registar, Bugarska sada ima šest zaštićenih prehrambenih proizvoda u EU – tri Zaštićene oznake porekla – "Strandžanski med od manuke", "Bugarski jogurt", "Bugarski beli salamureni sir"), dve Zaštićene geografske oznake – "Gornooryahovski sudžuk", "Bugarsko ružino ulje" i sedam proizvoda sa garantovanom tradicionalnom specijalnošću.